



| Guía Docente | | | | |
|-----------------------|---|--------------------|---|----------|
| Datos Identificativos | | | | 2012/13 |
| Asignatura (*) | Lingua Galega 1 | Código | 613G02002 | |
| Titulación | Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios | | | |
| Descritores | | | | |
| Ciclo | Período | Curso | Tipo | Créditos |
| Grao | 1º cuatrimestre | Primeiro | Formación básica | 6 |
| Idioma | Galego | | | |
| Prerrequisitos | | | | |
| Departamento | Galego-Portugués, Francés e Lingüística | | | |
| Coordinación | Lourenzo Modia, Cilla | Correo electrónico | cilla.lourenzo.modia@udc.es | |
| Profesorado | López Viñas, Xoan Lourenzo Modia, Cilla | Correo electrónico | xoan.lopezv@udc.es cilla.lourenzo.modia@udc.es | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | <p>Esta materia céntrase no estudo descritivo e instrumental da lingua galega, así como na elaboración e análise de textos orais e escritos de diferentes ámbitos e de calquera época. Perséguese que o/a estudante coñeza a situación en que se encontra o galego na sociedade actual e que entenda o feito lingüístico como unha realidade pluridimensional.</p> <p>Alén disto, preténdese potenciar no alumnado a capacidade comunicativa, o contraste de ideas e o pensamento crítico, fomentar a aprendizaxe autónoma e o traballo cooperativo, e integrar o labor académico no noso contexto social e cultural.</p> | | | |

| Competencias da titulación | |
|----------------------------|--|
| Código | Competencias da titulación |
| A1 | Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria. |
| A2 | Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual. |
| A4 | Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega. |
| A9 | Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa. |
| A11 | Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada. |
| A15 | Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica. |
| A21 | Dominar a gramática da lingua galega. |
| A23 | Coñecer a situación sociolingüística da lingua galega. |
| A25 | Coñecer a variación lingüística da lingua galega. |
| B1 | Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información. |
| B3 | Adquirir capacidade de autoformación. |
| B4 | Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno. |
| B5 | Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas. |
| B6 | Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva. |
| B7 | Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico. |
| B8 | Apreciar a diversidade. |
| B9 | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade. |
| B10 | Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional. |
| C2 | Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro. |
| C4 | Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. |

| Resultados da aprendizaxe | | |
|--|----------------------------|--|
| Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe) | Competencias da titulación | |
| Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual. | A2 | |



| | | | |
|--|-----|-----|----|
| Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega. | A4 | | |
| Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa. | A9 | | |
| Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada. | A11 | | |
| Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica. | A15 | | |
| Dominar a gramática da lingua galega. | A21 | | |
| Coñecer a situación sociolingüística da lingua galega. | A23 | | |
| Coñecer a variación lingüística da lingua galega. | A25 | | |
| Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información. | | B1 | |
| Adquirir capacidade de autoformación. | | B3 | |
| Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno. | | B4 | |
| Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas. | | B5 | |
| Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva. | | B6 | |
| Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico. | | B7 | |
| Apreciar a diversidade. | | B8 | |
| Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade. | | B9 | |
| Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional. | | B10 | |
| Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro. | | | C2 |
| Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. | | | C4 |
| Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria. | A1 | | |

| Contidos | |
|---|--|
| Temas | Subtemas |
| 1. Caracterización do galego | 1.1. Posición do sistema lingüístico galego-portugués nas linguas románicas 1.2. Plurilingüismo e diversidade lingüística. A perspectiva ecolingüística |
| 2. A planificación do status | 2.1. Diglosia e conflito lingüístico 2.2. O galego como lingua minorizada 2.2. Actitudes e preconceitos sobre as linguas e sobre o galego |
| 3. A planificación do corpus (I) | 3.1. A lingua literaria 3.2. A lingua estándar e a variación lingüística |
| 4. A planificación do corpus (II) | 4.1. Relevancia do acordo normativo de 2003 4.2. Principais mudanzas |
| 5. Escribir para falar | 5.1. Texto oral e texto escrito. Características e diferenzas |
| 6. Principais particularidades da lingua oral con repercusión no modelo culto de lingua | 6.1. Fenómenos dialectais 6.2. Vulgarismos 6.3. Castelanismos 6.4. Pseudogaleguismos |
| 7. O modelo de lingua culta do galego | 7.1. O concepto de seguranza lingüística 7.2. A necesidade da diferenza (exemplificación nalgúns fenómenos: colocación de pronomes persoais átonos e interpolación, CD sen "a", construcións tipo "ler no libro", infinitivo flexionado e futuro do subxuntivo) |
| 8. Principais particularidades da lingua escrita (I) | 8.1. Cuestións ortográficas 8.2. Cuestións morfolóxicas (nome, pronome e verbo) |
| 9. Principais particularidades da lingua escrita (II) | 9.1. Cuestións sintácticas (usos e valores pronominais; usos e valores verbais) |
| 10. Tipoloxía discursiva | 10.1. Textos escritos e textos orais formais 10.2. Linguaxes de especialidade |

Planificación



| Metodoloxías / probas | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
|-------------------------------|-------------------|---|--------------|
| Lecturas | 0 | 26 | 26 |
| Presentación oral | 1 | 5 | 6 |
| Traballos tutelados | 2 | 12 | 14 |
| Sesión maxistral | 12 | 12 | 24 |
| Solución de problemas | 4 | 10 | 14 |
| Aprendizaxe colaborativa | 6 | 10 | 16 |
| Obradoiro | 8 | 10 | 18 |
| Análise de fontes documentais | 8 | 16 | 24 |
| Atención personalizada | 8 | 0 | 8 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías | |
|-------------------------------|---|
| Metodoloxías | Descrición |
| Lecturas | O estudantado debe realizar unha serie de lecturas obrigatorias para poder levar a cabo certas actividades propostas nas aulas (exercicios, debates, comentarios, recensións) e atinxir unha boa cualidade lingüística |
| Presentación oral | Durante o curso o alumnado terá que expor verbalmente, en interacción coa profesora, algúns dos seus traballos |
| Traballos tutelados | O/a estudante deberá entregar un traballo colectivo (máximo, 4 estudantes por grupo), fixado pola profesora no inicio do curso. Con este traballo preténdese fomentar a aprendizaxe autónoma e a colaboración entre os/as alumnos/as |
| Sesión maxistral | As sesións maxistras consistirán en aulas fundamentalmente expositivas á volta dos conceptos básicos da materia, unhas aulas en que se utilizarán diversos textos de carácter teórico-práctico seleccionados especificamente para facilitar a análise e a comprensión dos contidos. Alén disto, nestas sesións coordinaranse actividades individuais ou grupais, resolveranse as dúbidas a respecto dos contidos propostos e achegarase bibliografía específica para cada tema |
| Solución de problemas | Nas sesións de grupo mediano traballarase con frecuencia esta técnica, que permite asentar os coñecementos adquiridos nas aulas maxistras mediante a resolución de situacións problemáticas concretas |
| Aprendizaxe colaborativa | Baixo a coordinación da profesora, os estudantes realizarán diversas actividades en conxunto, co obxectivo de partillaren información, coñecementos e destrezas que redunden en beneficio de todos os membros do grupo |
| Obradoiro | A combinación de diferentes modalidades formativas de carácter práctico (debates, probas de completar, mapas conceptuais etc.) permitirá ao alumnado desenvolver eficazmente tarefas relacionadas cos contidos da materia |
| Análise de fontes documentais | Para o correcto desenvolvemento das aulas, o alumno/a deberá acompañar as explicacións coa consulta de diferentes fontes bibliográficas e documentos audiovisuais indicados pola profesora ao longo do curso |

| Atención personalizada | |
|------------------------|---|
| Metodoloxías | Descrición |
| Traballos tutelados | Para a realización dos traballos tutelados, é fundamental que o/a alumno/a informe periodicamente tanto dos seus progresos como das súas dificultades a fin de obter unha orientación adecuada. Alén diso, o/a estudante poderá realizar toda clase de consultas en relación ao desenvolvemento do traballo, ben no horario de atendimento ben a través do correo electrónico |

| Avaliación | | |
|---------------------|--|---------------|
| Metodoloxías | Descrición | Cualificación |
| Presentación oral | Un 10% da nota final valorará unha presentación oral do/a alumno orientada á demostración da súa competencia comunicativa, así como dos coñecementos e das destrezas adquiridas ao longo do cuadrimestre | 10 |
| Traballos tutelados | O traballo tutelado corresponderase cun 20% da cualificación final da materia | 20 |



| | | |
|------------------|--|----|
| Sesión maxistral | Os coñecementos atinxidos nas sesións maxistrais serán avaliados por medio dunha proba obxectiva que se levará a cabo nas aulas ao final do cuadrimestre e que suporá un 50% da nota final | 50 |
| Obradoiro | A recensión realizada como resultado dos obradoiros valorarase cun 20% da nota final | 20 |

Observacións avaliación

Para a proba obxectiva facer media co resto das actividades debe estar cualificada cun mínimo de 4 puntos sobre 10.

Os/as alumnos/as que non superaren a materia en xaneiro deberán realizar en xullo unha proba escrita e entregar os traballos non presentados e/ou suspendidos.

O estudantado a tempo parcial e con dispensa académica entregará as actividades obrigatorias nunha data concertada previamente co/coa profesor/a.

Considerarase non presentado na materia quen non realizar a proba escrita e/ou as actividades obrigatorias propostas polo docente (recensión, traballo tutelado e exposición oral).

Aplicarase unha penalización do 25% sobre a cualificación final de actividades e traballos se estes foren entregados fóra de prazo sen causa xustificada.

As actividades escritas deberán cumprir unhas esixencias mínimas de corrección lingüística.

Fontes de información

| | |
|----------------------------|---|
| Bibliografía básica | <ul style="list-style-type: none">- Servizo de Normalización Lingüística da Universidade da Coruña (2006). Criterios para o uso da lingua. A Coruña. Universidade da Coruña- Vidal Barral, N. (coord.) (2005). Curso de actualización da lingua e linguaxe administrativa galegas. Santiago de Compostela. Escola Galega de Administración Pública- Rico Vereza, M. (coord.) (2007). Curso de linguaxe administrativa. Santiago de Compostela. Dirección Xeral de Política Lingüística- Álvarez Blanco, R. / Xove, X. (2002). Gramática da lingua galega. Vigo. Galaxia- Freixeiro Mato, X. R. (2006). Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe. Vigo. A Nosa Terra- Hermida Gulías, C. (2004). Gramática práctica (Morfosintaxe). Santiago de Compostela. Sotelo Blanco- López Viñas, X. / Lourenço Módia, C. / Moreda Leirado, M. (2011). Gramática Práctica da Lingua Galega. Comunicación e Expresión. A Coruña. Baía Edicións- Pena, X. R. (coord.) (2004). Gran dicionario Cumio da lingua galega. Vigo. Edicións do Cumio- Pena, X. R. (coord.) (2005). Gran dicionario Século XXI da lingua galega. Vigo. Galaxia / Edicións do Cumio- Carballeira Anllo, X. M. (2009). Gran Dicionario Xerais da Lingua. Vigo. Xerais- Wardhaugh, R. (1992). Introducción á sociolingüística. Santiago de Compostela. Xunta de Galicia- Hermida, A. (2006). Manual de conxugación verbal da lingua galega. Vigo. Galaxia / Edicións do Cumio- Instituto da Lingua Galega / Real Academia Galega (2005). Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego. Santiago de Compostela. ILG / RAG- González Rei, B. (2004). Ortografía da lingua galega. A Coruña. Galinova Editorial- Servizo de Normalización Lingüística da Universidade da Coruña (2006). Sobre a calidade da nosa lingua. A Coruña. Universidade da Coruña |
|----------------------------|---|



| | |
|------------------------------------|--|
| Bibliografía complementaria | <ul style="list-style-type: none">- () .- Costas, H. (coord) (2010). 55 mentiras sobre a lingua galega. Santiago de Compostela. Laiovento- Calvet, L.-J. (1998). A (socio)lingüística. Santiago de Compostela. Laiovento- Seminario de Sociolingüística da Real Academia Galega (1996). Actitudes lingüísticas en Galicia. A Coruña. RAG- Iglesias Álvarez, A. (2002). Falar galego: ¿no veo por qué?. Vigo. Xerais- Mariño Paz, R. (1998). Historia da lingua galega. Santiago de Compostela. Sotelo Blanco- Monteagudo, H. (1999). Historia social da lingua galega: idioma, sociedade e cultura a través do tempo. Vigo. Galaxia- Freixeiro Mato, X. R. (2010). Lingua de calidade. Santiago de Compostela. Xerais- Sanmartín Rei, G. (coord.) (2010). Lingua e futuro. Santiago de Compostela. Laiovento- Freixeiro Mato, X. R. (2002). Lingua galega: normalidade e conflito. Santiago de Compostela. Laiovento- Seminario de Sociolingüística da Real Academia Galega (1994). Lingua inicial e competencia lingüística en Galicia. A Coruña. RAG- Sanmartín Rei, G. (2009). Nos camiños do entusiasmo. Calidade da lingua e Planificación. Vigo. Xerais- Seminario de Sociolingüística da Real Academia Galega (2003). O galego segundo a mocidade. A Coruña. RAG- Kabatek, J. (2000). Os falantes como lingüistas. Tradición, innovación e interferencias no galego actual. Vigo. Xerais- García Negro, M. P. (2009). Sobre o racismo lingüístico. Santiago de Compostela. Laiovento- Seminario de Sociolingüística da Real Academia Galega (1995). Usos lingüísticos en Galicia. A Coruña. RAG |
|------------------------------------|--|

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías